

DERGİSİ **kadın**

08

Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası
United Trade Union Of Transport Employees

BİRLEŞİK TAŞIMACILIK ÇALIŞANLARI SENDİKASI TÜZÜĞÜ

Sendika; kadın üyelerinin hak ve menfaatlerini korumaya yönelik olarak çalışmalarını sürdürmektedir. Sendika; kadın üyelerinin hak ve menfaatlerini korumaya yönelik olarak çalışmalarını sürdürmektedir.

Sendika; Kadın Üyelerinin özelliklerinden doğan ek hakların (doğum izni, süt izni..vt) alınmasını amaçlar. Sendika; kadınların regl dönemlerinde ayda en az bir gün izinli olmaları için mücadele eder, kazanım durumunda bu hakları savunmaya devam eder.

Sendika; Anayasa, çalışma yasaları, işleri çalışma yönetmelikleri, işleri genel emriyle çalışanların hak ve menfaatlerini korumaya yönelik olarak çalışmalarını sürdürmektedir.

Yaşasın
8 Mart

Merhaba	1
Çetrefilli Bir Kadın Meselesi Regl İzni	2
İSKOÇYA'da kadın hijyen ürünleri ücretsiz olacak.....	5
Çalışan Kadınlar Regl Ağrısını Gizliyor	6
Ayşe ve Sancısı	7
Regl İzni.....	10
Poster	12
Ne Kirli Ne Hasta	14
Dünya ve Ülkemizde Regl İzni.....	18
Bazı Kitaplar Vardır	20
Anket.....	23

BTS Haber Dergisi Özel Sayısı –01 Mart 2021

Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası Adına Sahibi: Murat ORAL Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Mahmut Faik KALTUK

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 24/5 Kızılay-ANKARA

Tel: 0312 424 04 70 - 424 04 71 Fax: 0312 424 04 72 - web: www.bts.org.tr • e-mail: info@bts.org.tr

Teknik Hazırlık & Baskı: Hermes Tanıtım Ofset Ltd. Şti. Süreli Yayın -Basım Tarihi: 01.03.2021 Basım Adedi: 500

Begüm ÖZYÖNÜM

BTS Merkez Kadın Sekreteri

Merhaba canım kadınlar,

Her açıdan sancılı bir meselemiz var önümüzde: Regl ve regl izni. Biz kadınlar ne kadar yıkmak istesek ve bunu bir ölçüde başarmış olsak da, toplumsal alanlarda regl üzerine konuşmak ne yazık ki hala bir tabu. Birçoğumuz henüz erkek akraba, arkadaş vb ilişkide olduğumuz erkeklere regl döneminde olduğumu dahi söylemekten imtina ederken; bu dönemde sancısını yaşamak yetmiyormuş gibi üstüne bir de bunu "işyeri amirine nasıl söyleyebilirim?" kaygısını taşıyoruz. Hele ki bizler gibi ulaştırma işkolunda kadın çalışanın erkek çalışana oranla çok daha az olduğu gerçeğini göz önüne alırsak, bunu söylemek katmerlenerek zorlaşıyor, sancının yanı sıra bir de yalanlarla kıvraniyoruz. Çalışma düzenimizi, verimliliğimizi etkileyecek boyutta ağrı yaşadığımızda izin alma zorunluluğu hissederken, patriyarkanın bizlere dayattığı gizleme ihtiyacı (!) ile ya "hasta" olduğumuzu ya da başımızın ağrıdığını söylüyoruz. Bizlerse üstüne basarak diyoruz ki, bu bir hastalık ya da gizlenmesi gereken dönem değil. Eril zihniyet bunu dillendirmek istemiyor olabilir, ancak biz regl dönemlerinden geçiyoruz ve bu yemek yemek, uyumak kadar doğal.

Marketten aldığımız pedlerin gazete kağıdına sarılmasından reklamlarda regl kanının mavi renkte gösterilmesi, ilk kez regl olan kadının tokatlanmasına kadar dayatılan ve şiddete dahi varan birçok etmen var reglin ve regl kanının utanılacak/utanılması gereken olgu olduğuna dair; ama bizler biliyoruz ki durum hiç de öyle değil. Kadın mücadelemiz ile yaşadığımız fizyolojik ve biyolojik dönemimizi konuşmak, hijyen ürünlerine (ped, tampon vb) kolay ve ücretsiz erişim imkanı istemek, işyerlerimizde bu ürünler için otomatlar yapılması ve bizlerin bu haklı taleplerimizi dillendirmemiz regli tabu olmaktan çıkarıyor.

Birçok ülke ve Türkiye'de de çeşitli kamu kuruluşlarında kadınların mücadelesi ile regl izni kazanımı var. İzmir Büyükşehir Belediyesi, İzmir Barosu, Tunceli Belediyesi, Seyhan Belediyesi bunlardan birkaçı. Regl olduğumuzu gizleme ihtiyacı hissetmeden bu izni kullanmak müthiş.

Sendikamız tüzüğündeki ilgili maddenin hayata geçirilmesinin regl döneminde yaşadığımız özellikle stres ve gerginliği azaltacağı aşikar; ancak, bu talebe dair tedirginlik yaşayan arkadaşlarımız da yok değil. Zaten büyük oranda doğum izni, süt izni gibi çeşitli pozitif ayrımcılığın kadınların "ikincil", "kusurlu", "eksik" olduğunun algısının dayatılmasıyla, özellikle havalimanları gibi mülakatların işe alımda etkili olduğu işyerlerinde kadın istihdamına balta vuracağına ilişkin çekinceleri biliyoruz. Bu da, ülkemizdeki çalışma koşullarımızın bir başka boyutu elbet; ancak yaşadığımız ve uzun yıllardır süregelen cinsiyetler arası eşitsizliği kadınların eril ve zor şartlarda çalışmaya zorlanmasıyla değil, var olan şartların iyileştirilerek bizlere uyumlu hale getirilmesiyle aşabiliriz.

Regl izninin kadın istihdamının önünde bir engel olduğu algısının önüne geçmek, yaşadığımız süreci normalleştirmek, regli tabu olmaktan çıkarmak bizim elimizde. Gelin, kadın mücadelemizle bu tabuları beraber yıkalım!

Çetrefilli bir kadın meselesi:

Regl izni

Necla AKGÖKÇE

Feminist Gazeteci

Dünya'nın salgınla boğuştuğu 2020 Ağustos ayında büyük gıda tedarik şirketlerinden biri olan Hindistan kökenli Zomato, zincirleri olan 24 ülkede; bunlar içinde Türkiye'de var. Kadın çalışanlara yılda 10 günlük regl izni vereceğini açıkladı. Tedarik zincirlerinin büyük bölümü regl izninin yasal olarak var olduğu Güney Asya ülkelerini içermesi tesadüf değil.

Fakat Zomato'nun bu atağı regl izninin olmadığı Avrupa'nın pek çok ülkesinde, bu iznin tartışılmasına yol açtı. Almanya'da regl izninin gerekliliği çalışan kadınlar nezdinde de karşılığını buldu.

Kadın işçi sağlığı ve iş güvenliği tedbirleri arasında da değerlendirebileceğimiz regl izni, kadın hareketi, feminist hareket tarafından da en çok tartışılan meselelerden biri. Son dönemlerde Zomato örneğinde olduğu bazı şirketlerin, belediyelerin, sendikaların kendi bünyesinde regl izni uygulamasına geçmesi, her seferinde konuyu alevlendirerek tartışmalara yeni boyut kazandırıyor. Bu tartışmalardan bağımsız, kadınların çalışma yaşamı pratiğinde ise herkes kendi çözümünü kendi üretiyor gibi...

Bizde, ustabaşı ve bölüm amirlerinin erkek olduğu işyerlerinde ise kadın işçinin bu izin için başım ağrıyor, üşütmüşüm, kulağım ağrıyor gibi bin bir bahane ileri sürdüğünü, reglin işyerlerinde tabu

konulardan biri olmaya devam ettiğini biliyoruz. Kadın temsilci olsun mu, neden olmalı şeklindeki bir soruyu kadın işçilerin büyük bir bölümünün “olmalı adet döneminde ilaca ulaşmada ve izin almamızda kolaylık sağlar, biz erkeklere başvurmak zorunda kalmayız,” diye cevaplandırmaları işin ise boyutlarını gösteriyor.

2017 yılında İngiltere’de işverenler arasında yapılan bir araştırma işverenlerin de regl meselesini hiç dikkate almadığını ispatladı. Kendisiyle konuşulan işverenlerin yüzde 7’si ancak bu konuda aktif olduklarını bir şeyler yaptıklarını belirtmişler. Araştırmacılar, reglin işyerine dair bir mesele olarak görülmemesini buraların erkek merkezli örgütlenmesine bağlayıp, işyerinde eşitliğin temini için bu yapıların değişmesini ve her türlü farklılığı ele alan yeni örgütlenme biçimleri gerektiğinin altını çiziyorlar, (*)

Hastalık değil ama

Regl, kadınların her ay yaşadığı doğal bir durum, hastalık değil ama bazı kadınlar regl döneminde ciddi sıkıntılar yaşıyor. Şiddetli kanama, karın, sırt ve baş ağrıları halsizlik ve baş dönmesi kadınları rahatsız edip, çalışmalarını engelleyebiliyor. Buna rağmen çalışma yaşamında regl izni pek çok ülkede yasal olarak tanınmıyor.

İş yasalarının nispeten daha gelişkin olduğu Avrupa ülkelerinin İtalya hariç hiç birinde regl izni yok, sendikaların da bu konuda pek bir şey söylemediğini görüyoruz. Zomato tartışmalarının yoğunlaştığı dönemde İsviçre’nin hizmet alanında örgütlü nispeten sol eğilimli olan sendikası UNIA sözcüsü Leena Schmitter “Bir kadın şiddetli krampolar nedeniyle kendini çok rahatsız hissediyor olabilir. Bu durumda hastalık yasaları vardır. Rahatsız olduğunu derhal işverene bildirir. Hasta olan bir işçi hiçbir biçimde çalıştırılmaz” diyor. Kadınlara özgü ücretli izinlerin onları emek piyasalarında güçsüzleştirdiğini de vurgulayan, Schmitter “ UNIA genel bir regl iznini savunmaz, sonuçta regl bir hastalık değildir” diyor.

Türkiye sendikalarının bu konuda merkezi bir politikası yok bildiğim kadarıyla. Sendika başkanları erkeklerin regl konusunda bir açıklama yaptığını da henüz duymadım.

Kadın- erkek eşitsizliğinin yoğun, iş yasalarının çok yeterli olmadığı Güney Asya ülkelerinde regl izni var ve bu izin küresel zincirlere üretim yapan, sömürünün ve çalışma koşullarının çok ağır olduğu kimi fabrikalarda kadın işçiler için bir nefes alma alanı yaratıyor.

Japonya 1947 yılında ilk regl izni yasasını kabul etti. Böylece o zamana kadar ülkede tabu olan bir konu konuşulmaya başlanmış oldu. Filipinler, Güney Kore, Endonezya, Tayland, Zambiya ve Çin gibi ülkelerde çeşitli tarihlerde regl izni ücretli olarak kadınlara verilmeye başlandı.

İtalya’da 2017 yılında regl izni parlamentoda kabul edildi ama bu şartlı bir izin; izin almadan önce kadının doktor muayenesinden geçmesi gerekiyor. Rusya’da da regl izni son dönemlerde tartışılıyor.

Bir ara vardı sonra kalktı

Türkiye’de ise 2004’te çıkan Ağır ve Tehlikeli İşler Yönetmeliğine göre bu işlerde çalışan kadınlara 5 günlük regl izni verilmesi şeklinde bir madde vardı. 2010 tarihinde tekstil ve konfeksiyon ağır ve tehlikeli işler kapsamına alındı. O sırada patronlar çingar çıkardılar, kadınlara regl izni vermek yerine erkek işçi alırlar, filan dediler. Sonra bu işler ağır ve tehlikeli işler kategorisinden çıkarıldı.

2012 yılında yayınlanıp yürürlüğe giren 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile 4857 Sayılı İş Kanunu'nun mesleki sağlık ve güvenlik ile ilgili tüm maddeleri kaldırıldı. Kaldırılanlar arasında "ağır ve tehlikeli işler" kategorisi de vardı. Artık İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunuyla işler ve işyerleri az tehlikeli, tehlikeli ve çok tehlikeli olmak üzere üçe ayırmaktaydı. İhtiyaç kalmadığı düşünülendiğinden Ş Ağır ve Tehlikeli İşler Yönetmeliği de 2013 yılında yürürlükten kaldırıldı. Böylece regl izni de pratikte ortadan kaldırılmış oluyordu.

İzmir Barosu ve Tunceli Belediyesi....

Fakat bazı kurumlar eşitlik anlayışı gereği kendi bünyelerinde çalışan kadınlara regl izni hakkı tanıdılar. İzmir Barosu, Tunceli Belediyesi bu kuruluşlar içinde yer alıyor. Ayrıca bazı sendikaların toplu sözleşmelerinde de regl izni bulunuyor. Birleşik Metal-İş Sendikasının tehlikeli iş kapsamında yer alan bir fabrikasında toplu sözleşme ile 1 günlük regl izni kullanılabiliyor. Geçtiğimiz Ağustos ayında Türkiye Zomato yetkililerinden biri açıklama yaparak, iznin Türkiye için de geçerli olduğunu söyledi. Uygulamada durum nedir, ne aşamadır bilemiyoruz.

Regl izni feministler arasında da tartışılan bir konu dedim, kimlerine göre regl doğal bir durumdur, bir hastalık hali değildir. Kadınlara bu ad altında yasal izin verilmesi cinsiyet eşitliğinin olmadığı işgücü piyasalarında kadın aleyhine bir durum yaratır ve onları istenilmeyen işçiler olmasına yol açar, patronlar kadınları değil erkekleri tercih ederler, bu da kadın istihdamı açısından olumsuz bir sonuç yaratır.

Bazılarına göre iş yaşamında kadın erkek eşitliğinin sağlanması kapsamında değerlendirmek gerekir regl iznini, bu izin özellikle de cinsellik ve cinsiyet meselelerinin çok tartışılmadığı toplumlarda tabu bir konudur, regl izninin yasalara konulması tabuların aşılması açısından da anlam taşır.

Son dönemlerde bir başka yaklaşım daha var; bu, kadınların regl dönemindeki ihtiyaçlarını sağlamaya, sıkıntılarını azaltmaya yönelik tedbirler geliştirilmesini ön plana çıkarıyor... Nedir bunlar; işyerlerinde kadınlara adet gününde dinlenmesini sağlayabilecek makine gürültülerinden uzak sesiz bir mekan oluşturmak yine buralara ücretsiz ped otomatları koymak...

Bazen devletler de işin içine girebiliyor. Geçtiğimiz yıl mesela İskoçya Parlamentosu'nda tampon, ped gibi tüm kadın ürünlerinin, ücretsiz hale getiren yasa önerisi oybirliği ile kabul edildi. İskoç kadınlar artık bu ürünlere para vermeden sahip olabilecek.

Regl dönemini bazı kadınlar ağır geçirir, bazıları ise hafif. Kadınlara dair her konuda olduğu gibi izin alıp almamayı belki de kadınlara bırakmak en doğrusu. Yasalarda olması elbette bir anlam ifade eder ama asıl önemli olan ihtiyacı olan kadının özgürce regl olduğunu söyleyebilmesi ve bu izni kendisinin ayarlayabilmesidir.

*(<https://www.neuenarrative.de/magazin/warum-die-menstruation-auf-die-arbeit-gehoert/>) söyleyebilmesi ve bu izni kendisinin ayarlayabilmesidir.

*(<https://www.neuenarrative.de/magazin/warum-die-menstruation-auf-die-arbeit-gehoert/>)

İSKOÇYA da kadın hijyen ürünleri ücretsiz olacak

h
i
j
y
e
n
ü
r
ü
n
l
e
r
i

İskoçya Parlamentosu, tampon ve ped gibi tüm kadın hijyen ürünlerini herkes için ücretsiz hale getiren yasa önerisini oybirliğiyle kabul etti. Bu uygulamanın dünyada başka bir örneği bulunmuyor.

"Regl yoksulluğunu" ortadan kaldırmayı amaçlayan ve yerel yönetimlere bu ürünleri ihtiyacı olan herkese ücretsiz dağıtma zorunluluğu getiren öneri oybirliğiyle kabul edildi.

Yasanın iki yıl içinde uygulamaya geçirilmesi öngörülüyor.

Yasa önerisi, 2016 yılından beri regl yoksulluğunun sona erdirilmesi çabalarına öncülük eden İskoçya İşçi Partisi milletvekili Monica Lennon tarafından hazırlandı.

Lennon, yasanın koronavirüs salgını döneminde daha da önemli hale geldiğini belirterek "Regl, pandemide durmaz. Bu nedenle, halkın tampon, ped ve yeniden kullanılabilir ürünlere erişimini sağlamak hiç bu kadar önem arz etmemiştir" dedi.

Regl yoksulluğu nedir?

Regl yoksulluğu, düşük gelirli insanların hijyen ürünlerini satın almaya gücünün yetmemesi anlamına geliyor.

Ortalama regl dönemi beş gün sürüyor. İskoçya'da hijyen ürünlerinin aylık maliyeti sekiz sterlini (yaklaşık 85 Türk Lirası) buluyor ve bazı kadınlar bu ürünleri alamıyor.

İskoçya'da Mart 2018'de 2 bin kişiyle yapılan bir ankete katılan her dört öğrenciden biri bu ürünleri almakta zorlandığını söylemişti.

Çocuklara yardım kuruluşu Plan International'ın yaptığı bir araştırmaya göre ise İskoçya'nın parçası olduğu

Birleşik Krallık'ta ülkedeki kız çocuklarının yüzde 10'u hijyen ürünlerini alamıyor.

Araştırmaya katılanların yüzde 15'i bu ürünleri almakta zorlandıklarını söylerken, yüzde 19'u ise pahalı olması nedeniyle daha elverişsiz ürünlere yönelmek zorunda kaldığını belirtti.

Araştırmada ayrıca 14-21 yaşları arasındaki kişilerin yüzde 71'inin bu ürünleri alırken utandıklarını söyledikleri belirtilmişti.

Pedler nasıl dağıtılacak?

Hijyen ürünlerinin nasıl dağıtılacağına ilişkin düzenlemeler İskoçya genelindeki 32 belediyeye bırakılıyor. Ancak hijyen ürünlerinde ücretsiz prezervatif dağıtımındakine benzer bir yöntem izlenmesi bekleniyor. Prezervatifler, aile hekimlerinden, eczaneler ya da okullardan ücretsiz alınabiliyor.

İskoçya hükümeti, uygulama için 5,2 milyon sterlinlik (Yaklaşık 7 milyon dolar) kaynak ayırdı. Bu paranın yarım milyon sterlini ücretsiz ped dağıtan bir yardım kuruluşuna verilecek.

Belediyelere de 4 milyon sterlin aktarılacak. Bütçede pedlerin spor kulüpleri gibi yerlerde de ücretsiz alınabilmesi için kaynak tahsis edilmiş durumda.

Hali hazırda İskoçya'daki bazı bar ve restoranlar bu ürünleri ücretsiz veriyor. Bu ürünler müşterilere yasal zorunluluktan değil, jest olarak dağıtılıyor.

İngiltere'de Ocak'ta ilk ve orta dereceli okullarda ücretsiz ped dağıtımına başlanılmıştı. ABD'nin bazı eyaletlerinde pedlerin okullarda ücretsiz dağıtımına ilişkin yasalar geçirildi.

kaynak: BBC News

ü
c
r
e
t
s
i
z
o
l
s
u
n

Çalışan kadınlar regl ağrısını gizliyor

İngiltere’de yapılan bir ankete göre çalışan kadınların çoğu iş hayatlarını olumsuz yönde etkileyen regl ağrılarını yöneticilerinden gizliyor.

İngiltere merkezli kamuoyu araştırma şirketi YouGov’un BBC için yaptığı ankette, 1000 kadının yüzde 52’sinin regl ağrısı yaşadığı, ancak sadece yüzde 27’sinin bunu yöneticileriyle paylaştığı belirtildi.

Ağrı yaşayan yüzde 52’lik kesimin üçte biri, şikayetleri nedeniyle hastalık izni kullanıyor.

10 kadından 9’unun menstürel ağrıları sürekli olmasa da daha önce yaşadığını söylüyor. Doktorlar, çalışan kadınlara regl dönemlerinde izin verilmesini öneriyor.

‘Menstürasyon izni verilmeli’

Londra’da görev yapan uzman Jinekolog Gedis Grudzinskas kadınların regl ağrılarıyla ilgili yöneticilerine karşı daha açık olmaları gerektiğini söylüyor.

Grudzinskas, yöneticilere ise çalışanlarına karşı daha anlayışlı olmalarını öneriyor:

“Menstürasyon izni kadınların işyerlerinde kendilerini daha mutlu ve rahat hissetmelerini sağlayabilir. Ayrıca ağrılı dönemlerde ağrıyı gözardı etmek daha ciddi sorunlara yol açabilir” diyor.

Kaynak: BBC News/ Türkçe

İYİYİZ DEMEK ADET OLMUŞ...

AYŞE ve SANCISI

Kızıl Gonca

Sancısı giderek artıyordu. Bundan sonra nelerin yaşanacağını Ayşe gayet iyi biliyordu. Bu sancılarla arkadaşlığı uzun yıllara dayanıyordu. Yıllar geçmesine rağmen sancıların başlangıcı, şiddeti ve sonra azalması hiç değişmemişti. Her ay düzenli görüşen arkadaşlar olarak Ayşe ve Sancısı birbirlerini çok iyi tanıyorlardı. Demek ki geçen ay ettiği tüm dualar boşa gitmişti. Oysa duasının boşa gitmemesi için oruç bile tutmuştu. Tabii tahmin edersiniz ki, Sancısı ile görüştüğü günler oruç tutamamıştı. O tutamadığı günler yüzünden mi duası kabul olmamıştı, yoksa zaten Ayşe'nin duaları hiç mi kabul olmuyordu, bunu şimdilik kafasında cevapsız bırakıp müdürün odasına gitme vakti geldiğini anlamıştı. Duaları kabul olsa Sancısı ile görüşme günleri mesai saatine denk gelmezdi ve böylece Ayşe de müdüründen izin almak zorunda kalmazdı. Bu müdürden izin almak zor işti. İşe ilk atandığı aylardaki müdürü, bu müdürüne göre çok daha kolay izin verirdi. Yaştan emekli olana kadar üç defa

Sancısı ile görüşebilmişti Ayşe ve sonrasında o babacan müdür emekli olmuştu. Bu müdür geldiğinden bu yana ise kim bilir Sancısı ile kaç defa görüşmüştü? O kadar çok zaman olmuştu ki, artık saymayı bırakmıştı. Görüşmesi mesai saatlerine denk geldiği zaman hatırlıyordu, şu anda da içinde bulunduğu durumun boktanlığını...

Dün gece başlayan görüşmenin nereye evirileceği, görüşmedeki ağrının ne zaman zirve yapacağını bildiğinden, soluğu müdürün kapısının önünde almıştı. Fazla zamanı kalmamıştı Ayşe'nin, fakat bu konuda müdürü ile ciddi bir diyalog kabızlığı yaşadığı için, başka bir sebep bulması gerektiğini düşünüyordu. Kapının önünde bunları düşünürken çaycı Halime Abla omzuna hafifçe dokundu: "Korkma kız, adam yemez müdür bey! Gir ne derdin varsa söyle" Halime Abla'nın cesaretiyle müdürünün kapısını iki defa vurdu. Şimdi müdürü gel diyecekti, Ayşe içeri girecek : "Efendim bugün biraz rahatsızım da, eve gidebilir miyim acaba?" diyene kadar sancısından daha fazla kıvranacak, Müdür onun kıvranan haline aldırış etmeden önündeki kağıtlara bakmaya devam ederek ve Ayşe'nin yüzüne hiç bakmadan "Ne vardı kızım?" diyecek, Ayşe de cevaben "Şey" diyecekti. Sonra diyalog kabızlığı ana soru cümlesi kurulana kadar bu şekilde devam edecekti. Fakat bu sefer farklı bir şey olmalıydı, kapıyı iki defa tıklatmış olmasına rağmen içeriden ses gelmiyordu. "Tıklatma" Ayşe'nin kapıya vurmasını en iyi betimleyen kelime olabilirdi. Halime Abla Ayşe'nin bekleyişine üzülp, kapıya iki defa vurdu. Müdür'ün sesi kapının sesini bastırırcaasına Ayşe'yi içeriye buyur etmişti. Ayşe içeri girdiğinde Müdür'ün elinde mor renkli bir kuşe kağıdı incelediğini gördü. Normal incelediği evraklara benzemiyordu. Olağan olan şey, Müdür'ün Ayşe'nin suratına bakmadan konuşmasıydı: "Ne vardı Ayşe Hanım?" Evet, her şey beklendiği gibi oluyordu,

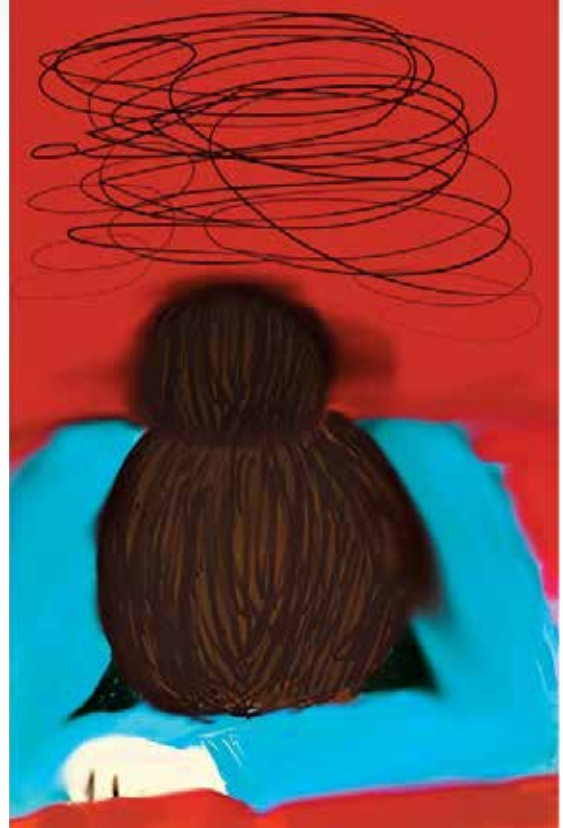
o mor kuşe kağıt dışında her şey rutininde ilerliyordu. Ayşe de rutini bozmak istemedi "Şey efendim" diyebilirdi. Ayşe de mor kağıda dikkatlice bakıyor, onun kendi masasındaki kağıt olup olmadığını düşünüyordu.

"Acaba müdür o kağıdı nasıl ele geçirmişti? Ayrıca o kağıtta ne yazıyordu? Şu sol sendikanın dağıttığı kağıt diye aldırış etmemişti fakat ya içinde kötü şeyler yazıyorsa, ya müdürü bu yazılanların hesabını Ayşe'den sorarsa?" sorularını içinde kendisine sorup, cevap veremeyen Ayşe'nin imdadına müdürü yetişmişti. "Ne var Ayşe Kızım, görüyorsun ki yoğunum" Rutin bozulmadığına göre şu Allah'ın belası kağıtla kendisinin ilgisi olmadığını anlamış olmalıydı Ayşe'nin müdürü, Ayşe de rutini bozmadan "Şey efendim" demeye devam ediyordu. Bu diyalog kabızlığı üçüncü tekrardan sonra bozulur ve Ayşe'nin müdürü Ayşe'ye sinirlemeye başladılar. "Söylesene kızım" diyerek sinirlenmeye başladığını göstermişti Ayşe'nin müdürü. "Şey efendim, şeyim var." "Neyin var kızım? Söylesene çıldırtma adamı?" Kolay mıydı öyle söylemek? Zaten kolay olsa Ayşe asla müdürünü çıldırtmak istemezdi. Çekingen yapısına rağmen, bildiği konularda konuşmaktan çekinmezdi Ayşe, ama bunu söylemek öyle kolay mıydı? Babasına bile söyleyememişti ki bugüne kadar, sırf bu yüzden az tokat yememişti lise yıllarında, şu anda nereden aklına gelmişti bu anılar. Müdürüne cevap veremezse tokat yemese de azar yiyeceği kesindi. "Neyin var kızım, neyin?" Ayşe'nin müdürünün sinir kat sayısı giderek artıyordu. "Biraz rahatsızım da, izin isteyecektim." Cümlenin kalıbı değişse de, kabız diyalogun sonu gelmişti. Müdür başını iki yana sallayarak, la havle kuvvet çekerek kafasını kaldırdı: "Kızım her ay bir- iki gün işe gelmediğinin farkında mısın? Sürekli rahatsızlanır mı insan? Yok izin, mizin! İstersen git insan kaynaklarına hastaneye sevk kağıdı

yazdır, orası rapor verirse gelmezsin” Demek ki müdürü fazla sinirlendirmemek gerekiyor diye düşündü Ayşe. Tokat yememiş ama azarı yemiş, üstelik izin alamamıştı. Rutini bozan müdür olmuştu. Yüzü düşmüştü Ayşe'nin, çünkü Sancısı'nı iyi tanıyordu. Bundan sonra olacakları da bildiğinden başını öne eğerek müdürün odasından dışarı yönelirken, müdürün sesi tekrar duyuldu “Ayşe Kızım, bir bak bakalım” Ayşe büyük bir umutla müdürüne döndüğünde, müdür elindeki mor kuşe kağıdı Ayşe'ye uzatıyordu. Müdür bir şey demeden, Ayşe lafa girdi “Valla bu kağıt benim değil Müdür Bey, bu kağıdı o solcu sendika verdi, BTS midir, STS midir? Valla benim o kağıtla bir alakam yok!” Müdürün siniri bozulmuştu, fakat gülmedi. Az önce fırça attığı memuruna gülümseyemezdi, gülümsemek istese makamı bunu kabul etmezdi. “Biliyorum kızım senin olmadığını, al şunu at diye sana veriyorum” Ayşe en azından bu konuda kabahatli çıkmadığına sevinerek, müdürün elinden kağıdı alıp buruşturarak cebine koydu. Müsaade isteyip odasına gitti.

Odasına girerken nasıl izin alacağını düşünüyordu, hastanede sorarlarsa ne diyecekti? Belki odadaki ablaları akıl verir diye onlara sormayı düşündü. Sonuçta onlar da kadındı. Evet en iyi yol onlara danışmak olmalıydı. Bu düşüncesinden çok çabuk vazgeçti. Onlar kadın olmasına rağmen her ay izin istemiyorlarsa, onların sancısı, Ayşe'nin yakın arkadaşı olan Sancısı'na benzemiyor olmalıydı. Hem Asena ablasına göre, Türkler bu her ay olan duruma çabuk alışır ve sancı çekmeden atlatabilirlerdi. Bir konuşma da böyle konuşmuştu Asena ablası, başka milletlerde olan sancı bizim şanlı milletimizde olmaz demişti. Hasibe ablasına soramazdı. Nasıl soracaktı ki? O geçen ay aksatmadan oruç tutmuştu. Ayşe, Sancısı ile görüşeceği günler oruç tutamıyordu fakat Hasibe ablası hiç aksatmadan tutmuştu. Hem dinimize

göre kadınlar Sancısı ile görüşeceği günler oruçtan muaf değil miydi? Bir nevi oruçtan izinli sayılıyorlardı. Hasibe ablasına bunu sorabileceğini düşündü: “Madem dinimizde izinli sayılabiliyoruz, devletimiz neden bize izin vermesin?” Evet güzel soruydu, kendisi de beğenmişti bu soruyu bulduğuna. Bu düşünceler aklından geçerken Ayşe'nin tuvalete gitme zorunluluğu doğdu. Tuvaletten çıktığında elini yıkadı, aynada kendisine bakarken, bir anda aklına cebindeki kağıt geldi. Acaba ne yazıyordu? Masasına bırakıldığında okumadığı kağıdı, cebinden çıkartıp buruşukluğunu düzelttikten sonra okumaya başladı: “Sendika; kadınların regl dönemlerinde ayda en az bir gün izinli olmaları için mücadele eder, kazanım durumunda bu hakları savunmaya devam eder.” *

*BTS Tüzüğü Madde 2: Sendikal Amaçlar kısmından alıntılanmıştır.

İzmir Büyükşehir Belediyesi

Tüm Bel Sen İzmir 1 Nolu Şube Kadınlarının bir kazanımı:

REGL İZİNİ

10

Buse Engin

Tüm Bel Sen İzmir Şube Başkanı

İzmir Büyükşehir Belediyesi ile Tüm Bel-Sen Sendikası arasında 2020 yılını kapsayan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri sonucu kadın çalışanlara ilk kez regl izni sağlandı. 1 Ocak-31 Aralık 2020 aralığını kapsayan 1 yıllık bir toplu iş sözleşmesi, ayda 1 gün olmak üzere menstrüasyon izninin yanında, işyerlerinde emzirme odaları, babalık izni, kadına yönelik şiddetin tespit edildiği durumlarda çalışanın sds hakkının eşine ödenmesi gibi hakları içeren kadınları ve toplumsal cinsiyet eşitliğini gözeten, farkındalık yaratan bir sözleşmedir. KESK'in kadın mücadelesi zaten ortada ve kadın komisyonu olarak da böyle bir sözleşmenin parçası olmak bizim açımızdan gurur verici.

Regl izni maddesini sözleşme taslağına koyarken de masada görüşmeler sürerken de kadınların çalışma hayatında yaşadığı bir eşitsizliği ortadan kaldırmayı hedefledik. Çünkü bu süreci gerçekten çok ağır ve sıkıntılı geçiren kadın arkadaşlarımız var. Ama bu eşitsizliği ortadan kaldırırken bizim için çok önemli bir yanı da yaşadığımız bu doğal sürecin yok sayılmasını, kirli ve utanç verici bir şey olarak görülmesini ortadan kaldırmayı istedik. Kamusal alanda konuşulabilir, tartışılabilir hale gelmesini hedefledik. Çünkü biliyoruz kimse duymak istemiyor ama BİZ REGL OLUYORUZ ve bu doğal bir süreç...

kadın

Bu hak ilk olarak Japonya'da elde edilmiş, daha sonra da İtalya'da uygulanmış. Türkiye'de ise bu hakkı kullanıma açan ilk kurum İzmir Barosu oldu. Sonrasında Bornova, Dersim ve İzmir Büyükşehir Belediyesinde uygulandı. Regl izni bizler için heyecan verici bir hak çünkü regl bir tabu gibidir. Ya konuşulmaz ya da kısık sesle söylenir. Regl sebebiyle karnın ağrır, migrenin tutar, okulda öğretmene ya da iş yerinde amirine söyleyemezsin. Marketten ped satın alırken, siyah torbaya konur ya da gazeteye sarılarak alınır. Alenen almak istediğinde kasa görevlisi "gazete vereyim mi diye sorar." Ya da kafasını eğer ayıp ya.. Seni utandırmak istemez ya da 0 utanmıştır. Bu sebeple, iş yerlerinde bu konunun konuşulur olması ve regl olduğumuzu gizlemeden amirden izin almak devrim gibi birçoğumuz açısından.

Söz konusu maddenin hayata geçirilmesine ilişkin de herhangi bir sıkıntı yaşamazsak emsal niteliği taşıyacak bir uygulamaya dönüşeceğini düşünüyoruz. Tabii bu kazanımımıza ilişkin çekinceleri olanlar da oldu. Kadınlara yönelik pozitif ayrımcılığın işe alım süreçlerinde kadınların aleyhine işleyeceğine ilişkin söylemler duyuyoruz. Haksız da sayılmazlar gerçi, bir kadın iş görüşmesine gittiğinde, "Evli misin, nişanlı mısın, erkek arkadaşın var mı, ne zaman evlenirsin?" gibi ve hatta yıl falan vererek, "Önümüzdeki bilmem kaç yıl içinde evlenmeyi düşünüyor musun?" gibi sorularla, sırf kadın olduğu için, muhatap olmak zorunda kalabiliyor.

Hal böyleyken doğum izni, süt izni, regl izni gibi konuların uzun vadede kadınların işe alınma süreçlerinde tercih edilmeyeceğini düşünmek yani bu konuda tedirginlik yaşamak normal aslında, fakat şöyle bir durum var, eğer tarihten gelen fiili kadın erkek eşitsizliğini yok etmek istiyorsak, dezavantajlı konumda olan kadına pozitif destek sağlamak, kültürel ve ekonomik engelleri kaldırmak için, birtakım toplumsal olanaklar

sağlamak zorundayız ve kadınlar olarak, zaten eril olan çalışma mekanlarına uyum sağlamaya çalışmak değil, bu çalışma mekanlarını bu tarz regl izni gibi haklarla kadınların doğasına uygun hale getirmek asıl hedefimiz olmalıdır.

Bu da tabii ki mücadeleyle olacak. Regl izninin kadınların iş hayatında aktif rol oynamasının önünde bir engel gibi görünmesine izin vermemek, bunu normalleştirmek için hep birlikte mücadele edeceğiz.

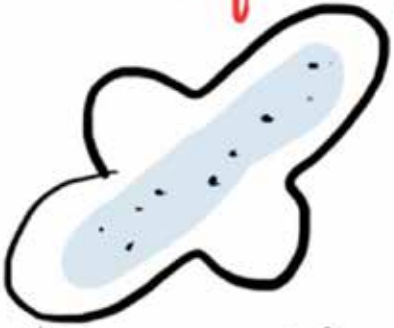
Yerel yönetimlerin; kadın çalışanlara yönelik tavrının, merkezi yönetime göre onların çalışma hayatında eşit ve adil bir şekilde yer almalarını çok daha fazla destekleyici nitelikte olduğunu söyleyebiliriz.

Tabii bu destekleyici tutumun ana aktörü, muhatap ister özel sektör ya da kamu kurumu, ister yerel ya da merkezi yönetim olsun kendisine yönelik ayrımcılığı ve eşitsizliği ortadan

kaldırma yönünde baskı yapan ve talepte bulunan kadın hareketi ve kadın çalışanlar, yani kadınlardır. Bu taleplerin yerel yönetimlerce daha çok dikkate alınıyor olması bizim adımıza sevindirici olmakla birlikte yeterli değildir. Tüm Bel-Sen İzmir 1 No'lu Şube kadın komisyonu olarak şunu belirtmek isteriz bugüne kadar kazandığımız, elde ettiğimiz tüm hakların kullanımının yaygınlaştırılması için çalışmaya devam edeceğiz.

***Yerel yönetimlerin;
kadın çalışanlara
yönelik tavrının,
merkezi yönetime
göre onların çalışma
hayatında eşit ve
adil bir şekilde yer
almalarını çok daha
fazla destekleyici
nitelikte olduğunu
söyleyebiliriz.***

Regl.

Kanatlı
pedlerle
uçulmuyor

"gece"
gündü
kulla

Regl olunca
hasta olunmuyor

Kanımı
ma

paketi
2 de
nılıyor...

aldatıldık...
aldatıldık...

2
i değil!

regl böyle
değil...

Ne kirli ne hasta...

Aysun GEZEN

KESK Eş Genel Başkanı

Kadına yönelik nefretin tarihi insanlık tarihi kadar eskiye dayanıyor kuşkusuz. Ancak bugün içinde yaşadığımız zaman diliminde aynı zamanda yoğun bir şekilde deneyimlediğimiz şiddet, farklı görünümde – psikolojik, fiziksel, cinsel, ekonomik vb. – yaşamlarımızın ortasına düşüyor; ya kendi öznel deneyimimiz ya da tanıdığımız/tanımadığımız kadınların deneyimleri olarak. Her tür şiddetin önlenmesi için kamu gücünü kullanan otoritelere, devlete sorumluluk yükleyen, şiddetin olduğu durumlarda kadınlar için etkili bir koruma sağlamayı,

şiddetin faillerine yönelik etkili yaptırımları içeren İstanbul Sözleşmesi'ni uygulamak yerine onu tartışmaya açmak, sözleşmeyi "yok etme"ye çalışmak, kadın nefretinin en üst düzey görünümü haline geldi.

Patriyarka – kapitalizm – siyasal İslam işbirliğinde kazanılmış haklarımıza yönelik saldırılar giderek artarken, güvencesizlik, yoksullaşma, yoksunluk, işsizlik, ekonomik kriz ve son olarak pandeminin yarattığı etkiler kadınları çok daha olumsuz etkiliyor

ve gerek ücretli emek, gerek görünmeyen emek açısından sömürüyü derinleştiriyor. Yaşamlarımız tehlikedeyken, hanenin tüm yükü sırtımıza yıkılmışken, ücret ve haklar bakımından eşitsizlikler giderek derinleşirken, kadınların kendisine ayırabildiği zaman neredeyse "hiç yok" durumundayken, tüm bu imkansızlıklar içerisinde kadının kendi varoluşunu özgürce yaşaması, kendi bedenini tanıması, duygularını "dinlemesi", buna yönelik taleplerin konuşulması daha da elzem hale geldi. Gülmemiz, kahkaha atmamız dahi "ayıp"lanırken, kadın yok sayılıp erkekte yarattığı "rahatsızlık" bedenimize, varoluşumuza yönelik tahakkümün gerekçesi yapıldı. Erkek egemen sistemin ahlak kodları bedenimizde gerçekleşen en doğal, fizyolojik, biyolojik süreçleri dahi ulu orta konuşulamayacak ayıplı/yasaklı konular arasına yerleştirip rahatsız edici buldu. Regl de bunlardan biri...

Regl kavramının kökeni Latince'de kural, düzen, cetvel anlamlarına gelen "regula"dan türemiştir. Kadın bedeninde üreme fonksiyonlarının sağlıklı bir şekilde işlediğinin göstergesi aslen; kadının bedeninin bir yaşama, canı içinde büyütme kendini hazırlaması sürecinin bir parçasıdır; rahim iç yüzeyinde yumurtanın dölleme sonrası gelip yapışması ve beslenmesi için uygun ortamın oluşması, dölleme olmadığı durumda ise oluşan damar ve dokuların kan yoluyla vücuttan atılması olarak tanımlanıyor. Yaşamımızın yaklaşık 30 yılında ortalama her 28 günde bir gerçekleşen kanama, aslen sağlıklı işleyen bir bedenin göstergesi iken regl olmanın "kirlenme" veya hastalanma kelimeleri ile karşılanması, ilk kez regl olduğu kadınların fiziksel şiddete maruz kalması, reglin konuşulamaz bir tabu haline getirilmesi kadın bedenine yönelik tahakküm kurma çabasının bir sonucu. Kadının bir yaşama içinde büyütme, can verme potansiyeli tarihin her döneminde

kendisinden korkulan, kontrol altına alınmaya çalışılan bir özelliği olmuştur. Kadın doğa ile eşleştirilmiş, kendisine karşı mücadele verilmek ehlileştirilmesi, kendisine biçilen rolle kültürde içerilmesi gereken bir varlık olarak görülmüştür. Nüfusun, iş gücünün, belirli bir ideoloji ile tanımlanmış milletin yeniden üretimi, annelik, erkeğe yardımcı rollerine hapsedilmek istenen kadının regl kanını konuşulmaz kılmanın, ayıp, rahatsız edici bulmanın bir nedeni belki de bu role sığmamanın sembolü olarak algılanmasındandır, kim bilir...

H e p i m i z
bir şekilde
ilk regl
olduğumuz
z a m a n ,
e ğ i t i m
sürecimizde,
başkalarıyla
aynı ortamı
paylaştığımız
durumlarda
bir tür utanç
y a ş a d ı k ,
çantamızdan
gizli gizli
çıkardığımız

pedleri kazak koluna sokarak, pantolon cebine saklayarak sanki kimsenin bilmemesi gereken bir sır gibi tutmaya yönlendirildik. Marketten ped alırken başka bir ürünün arkasına saklamaya, kimse görmeden torbaya atmaya çalıştık. Kimimiz ağrıdan kıvrılırken, çalıştığımız yerden izin almaya çalışırken "ne diyeceğim şimdi" kaygısı yaşayıp başka bahaneler bulmaya çabaladık. Duygularımızı daha derinden duyumsadığımız ve dışa vurduğumuz için "yine mi muayyen günündesin" tarzı tahammülsüzlüklere maruz kaldık; aklın değil,

**Ne kirliyiz, ne
hastayız! Kadınız,
vardık, varız,
var olacağız.
Haklarımızdan,
yaşamlarımızdan
vazgeçmeyeceğiz.
Patriyarkal,
kapitalist bu
düzeni değiştirecek
gücümüz var, yeter
ki örgütlenelim.**

duygunun ele geçirdiği zayıf varlıklar olarak işaretlendik. Kadın olmanın doğal ve fizyolojik süreçleri kadın bedeni üzerinde tahakküm kurmanın araçlarına çevriliverdi erkek egemen sistem tarafından. Her gün en az dört kadının öldürüldüğü ülkemizde kadın cinayetlerinde akıtılan, basın ve yayında sergilenmekten imtina edilmeyen kandan, savaş filmlerinde, mafyatik çetelerin elde silah önüne geleni öldürdüğü dizilerde dökülen kandan, bekareti alan erkek olmanın övüncüyle asılan kanlı çarşaflardaki kandan rahatsız olmayanlar regl kanını

Kadınlar senelik izinlerinden kullanmaya ya da hastalık kategorisi altında izin almaya, izin alırken ise yine dayatılan “utanç” nedeniyle farklı gerekçeler üretmeye zorlanıyor. Tüm bunlar regl izninin düzenlenmesini zorunlu kılıyor.

duymaktan, reklamlarda görmekten rahatsız olup rengini maviye çeviriverdiler. T i p k i belirledikleri g ü z e l l i k normlarına uymayan, bu normları k a b u l e t m e y e n , k e n d i varoluşuyla b a r ı ş ı k kadınlardan rahatsız oldukları gibi. Kuşkusuz toplumsal cinsiyet eşitliği, cinsel eğitim yokluğunun etkisi de önemli; ancak unutmamak gerek ki bu eğitimin verilmemesi de bir ideolojik “tercih”.

Yemek yemek, uyumak, nefes almak, sindirim gibi vücudun son derece doğal, fizyolojik bir işlevini konuşmanın utancı tabii ki kadın mücadelesi ile kırılıyor. Kadınların menstrüasyon sürecinde sağlık hakkına, suya, hijyenik koşullara

ve materyallere erişimi, iş yerlerinde buna uygun düzenleme yapılması, ulaşılabilir, ücretsiz hijyenik malzemelerin (ped, tampon vb gibi) temini, çalışma mekanının fiziksel düzenlenişi için de kadınlar talepler geliştiriyor. Bir yandan kadın olmaktan kaynaklı kimi haklarımızın (süt izni, doğum izni gibi) yasada tanımlanmış olsa da kullanılmadığı, yetersiz olduğu, kadının kamusal alandan dışlanmaya, eve ve bakım/ yeniden üretim rollerine hapsedilmeye çalışıldığı bir dönemi deneyimliyoruz, bir yandan da kadın mücadelesi ile regl iznini kurumlara kabul ettirmek gibi kazanımlar elde edebiliyoruz.

Bunca sorun arasında sırası mı dememek gerek. Çünkü tabuları yıkmanın, bedenimize dair doğal bir süreçten utanmadan paylaşmanın, kadın olarak bağımsız, özgür varoluş mücadelesinde, tahakkümün parçalanmasında son derece önemli sembolik bir yeri de var. Bugün görünmeyen emeğin derinleşen sömürsü yanı sıra ücretli emek alanında kadınlar derin bir eşitsizlikle (ücret ve haklar bakımından) karşı karşıya; kadınlar fabrikalarda, market, AVM gibi iş yerlerinde, hastanelerde, tarım alanında, kamu kurum ve kuruluşlarında, kamusal hizmetlerde dinlenme olanağı olmaksızın uzun saatler ve çoğunlukla ayakta çalışmak durumunda. Regl dönemlerinde özellikle bu çalışma biçimi kadın sağlığını tehlikeye atacak riskleri de beraberinde getiriyor. Regl için kullanılan ped benzeri materyallerin gün içerisinde sıklıkla değiştirilmesi, bunun için hijyenik bir mekansal ortamın, çalışma saatlerinin ve molaların düzenlenmesi, ped ve benzeri materyallere kadınların erişimi kadın sağlığı açısından da son derece önemli. Oysa farklı ve hijyenik, aynı zamanda doğaya zarar vermeyen alternatiflere kadınların ulaşımını bırakalım pede ulaşım dahi sorun. İçerdiği plastik hem kadın sağlığı hem çevre için riskler taşıyor. Bu kadar temel bir

ihtiyaç ürünü olmasına rağmen birincil ihtiyaç sayılmaması, ped, tampon gibi ürünlerden %18 vergi alınması, yoksulluğun, özellikle de kadınlar açısından son derece arttığı ülkemizde, dünyada kadınların bu materyallere ulaşımını da güçleştiriyor.

Yine birçok kadın regl sürecini farklı etkilerle yaşıyor. Özellikle yoğun bir ağrı, stres, gerginlik gibi bilinen etkilerle çalışmaya zorlanmak da hem kadın sağlığını olumsuz etkilerken hem de verilen hizmetin niteliğini etkiliyor, odaklanmayı zorlaştırabiliyor. Kadınlar senelik izinlerinden kullanmaya ya da hastalık kategorisi altında izin almaya, izin alırken ise yine dayatılan "utanç" nedeniyle farklı gerekçeler üretmeye zorlanıyor. Tüm bunlar regl izninin düzenlenmesini zorunlu kılıyor.

Dünyada ve ülkemizde giderek büyüyen kadın işsizliği ve yoksulluğu düşünülürken regl izninin de tıpkı doğum izni, süt izni gibi kadınların istihdamdan dışlanmasının bir bahanesi haline getirileceği endişeleri ülkemizde de dile getirildi. Nitekim regl izni resmi olarak ilk kez ağır ve tehlikeli işler kapsamında gündeme geldi. Hukuksuzluk ve keyfiyet alanının gittikçe büyüdüğü tek adam rejiminde ücretsiz izin yasalarına girildiği, kod 29 ile işten çıkarma zulmünün yaşandığı düşünülürken, yaklaşık 10 milyon kadının çocuk, engelli, hasta, yaşlı bakımı konusunda kamusal hizmet yokluğu nedeniyle istihdamdan koptuğu veya hiç girmediği göz önüne alındığında kadınların güvenceli ve sürekli işlerde eşit koşullarla istihdamını sağlayacak düzenlemelere ve pratik uygulamalara ihtiyaç olduğu çok açık. Ancak bu çok haklı bir talepten vazgeçmeyi gerektirmiyor.

Regl iznini kazanmak için verilecek bir mücadele, kadın oluşu konuşulmaz bir tabu olmaktan çıkarmak, kadın bedeni üzerindeki tahakkümü

kırmak açısından da son derece önemli. Ne kirliyiz, ne hastayız! Kadınız, vardık, varız, var olacağız. Haklarımızdan, yaşamlarımızdan vazgeçmeyeceğiz. Patriyarkal, kapitalist bu düzeni değiştirecek gücümüz var, yeter ki örgütlenelim.

Tüm dünyada kadınlar, yıllardır cinsiyet eşitliği için mücadele ediyor

Dünya ve Ülkemizde Regl İzni

Dünyada birçok ülkede uygulanan regl izni, Türkiye’de bazı şirketler tarafından uygulanmaya başlandı;

1. Filipinler

1987 yılında Filipinli Kadın İşçiler Hareketi, yürüttüğü kampanyayla, “ağrıların en dayanılmaz olduğu reglin ilk günlerinde ücretli izin kullanılması” için yasal düzenleme talebi içeren binlerce imzayı Çalışma Bakanlığına gönderdi. Bunun sonucunda ise regl izni hakkı kazandılar.

2. Tayvan

Bu arada, Tayvan’daki The Atlantic’teki yeni bir rapora göre , menstrüel izin yasası 2013 gibi yakın bir tarihte değiştirildi. Tüm işçilere verilen 30 günlük yarı ücretli hastalık iznine ek olarak, kadınlara yılda üç gün adet izni garanti ediyor.

Fazladan üç gün, bir politikacı koalisyonunun adet iznini normal hastalık iznine dahil etmenin kadın haklarının ihlali olacağını iddia etmesinden sonra geldi. Endonezyalı kadınlara da ayda iki gün adet izni veriliyor ve Güney Koreli işçiler VE öğrenciler, hastalık iznine sahip olduklarında izinli günler alma hakkına sahipler.

3. Çin

Çin’deki yasa ise biraz daha farklı. Ülkede regl döneminde olan kadın işçilerin düşük sıcaklıklarda ve yüksek performans gerektiren işlerde çalıştırılması yasaklandı. Birçok sektörde ise kadınların regl dönemlerinde iki günlük ücretli izin kullanmalarına yasalarla olanak tanınıyor. Ancak bu izni kullanabilmek için kadınlar idrar testi yaptırması gerekiyor.

4. Güney Kore

Güney Kore’de de kadınlara Kore’de bir günlük ücretli regl izni veriliyordu. 1994 yılında bu izin ücretsiz izne dönüştürüldü.

5. Endonezya

Endonezya yasalarına göre regl döneminde olan tüm kadın işçilerin 2 günlük izin kullanma hakkı bulunuyor. Bu hak ise kadın işçilerin grevleri sonucunda kazanıldı. 1995 yılında yaklaşık 15 bin kadın işçinin yarısı ülkenin en büyük tekstil ihracatçılarından olan Great River

Industries Company'de greve çıktı. Kadın işçiler ücret zammını ve daha iyi çalışma koşullarıyla birlikte regl iznini de talep ettiler. Kadın işçiler yasalara göre bu haklara sahipti ancak yasa uygulanmıyordu. Çoğunlukla kadın işçilerin çalıştığı, ülkenin en büyük sigara üreticisi Indon Cigarette fabrikasında da kadın işçiler 14 Kasım 1997'de aynı taleplerle grev gerçekleştirdiler. Grev sonucunda kadın işçilerin diğer talepleriyle birlikte regl izni talebi de kabul edildi.

6. İtalya

İtalya'da da 2017 yılında 4 kadın milletvekili tarafından kadınların regl döneminde izin kullanabilmeleri üzerine hazırlanan yasa tasarısı parlamentoya sunulmuştu. İtalyan Parlamentosu, şirketlerin şiddetli menstrual krampları olan kadınlara üç günlük ücretli izin teklif etmelerini gerektiren bir yasa tasarısını onaylamıştı. Ancak bu izinden faydalanabilmek için de doktor tarafından muayane edilmeniz ve döneminizi gerçekten ağır geçirip geçirmediğinizin belirlenmesi gerekiyor.

Türkiye'de regl izni veren kurumlar hangileri?

Türkiye'de regl izni yasal değil. Ancak bazı kurum ve kuruluşlar insiyatif kullanarak kadın çalışanlarına regl izni tanıyor.

Zomato

Dünyanın en büyük gıda tedarik şirketlerinden Zomato'nun Türkiye de dahil olmak üzere 24 ülkede geniş bir çalışma ağı bulunuyor. Şirket, kadın çalışanlarına bir yıl içerisinde kullanmak üzere 10 günlük "regl izni" getireceğini duyurdu.

Zomato Türkiye Ülke Müdürü Cankut Aydın konu ile ilgili olarak yaptığı açıklamada; "Menstrüasyon dönemi sebebiyle fizyolojik ve/veya ruhsal olarak kötü hissetmenin ve bu sebeple çalışamayacak olmanın iş hayatında rahatlıkla dile getirebileceği, biyolojik farkların, anlayış, güven ve saygıyla karşılandığı bir kültüre sahip olmaktan gurur duyuyoruz. Bu bağlamda, ihtiyacı olan kadın ve transgender çalışanlarımız için senede 10 gün adet izni uygulamamızı hayata geçiriyoruz. Ek olarak tüm Zomato çalışanları, kadın, erkek, eşcinsel, transgender ayırt etmeksizin 6 ay ücretli doğum iznine hak kazanmaktadır. Ayrıca, doğan bebek için de 1000 Amerikan Doları aile desteği

sağlanmaktadır. Zomato bizim evimiz ve insanın evini daha güzel hale getirmek için yapmayacağı şey yoktur." şeklinde konuştu.

İzmir Barosu

İzmir Barosu geçtiğimiz yılın eylül ayında her alanda kadını güçlendirmeye çalıştıklarını ifade ederek, kadın çalışanlarında ayda bir gün regl izni verilmesini kararlaştırdı. İzmir Barosu regl izni kararını Twitter hesabından duyurmuştu.

Tunceli Belediyesi

Tunceli Belediyesi de İzmir Barosu'ndan sonra kadın çalışanlarına menstrüasyon izni verdiğini açıkladı. Belediye konuya ilişkin şu açıklamaları yaptı; "Kadınların güncel taleplerini tespit edip, bu sorunları çözmeyi önümüze hedef koyup eylül ayında yapılan belediye meclis toplantısında Toplumsal Cinsiyet Eşitlik Komisyonu kurulması kararı almıştık. Belediyenin tüm hizmetlerinin ve gerçekleştireceği projelerin, her türlü ayrımcılığa karşı cinsiyet eşitliğini esas alacak biçimde dizayn edilmesine katkı sunmak için kadın meclislerimiz ve komisyonumuz bu çalışmalarını sürdürüyor. Bu anlamda toplumsal cinsiyet eşitliği ilkemize dayanarak kadın çalışanlarımıza, her ayın belirledikleri bir günün regl izni verme kararı aldık."

Seyhan Belediyesi

Adana'da, Seyhan Belediyesinde bin 700 kadın çalışana "regl izni" hakkı verildi. DİSK Genel İş ile Seyhan Belediyesi arasındaki Toplu İş Sözleşmesi (TİS) görüşmeleri, işçi açısından kazanımlarla son buldu. İmzalanan sözleşmeye göre, belediyede en düşük işçi maaşı 3 bin 317 liraya yükseltildi. Kadın çalışanlar ise Seyhan Kent Konseyi Kadın Meclisinin önerisiyle "regl" izni hakkını elde etti.

Bornova Belediyesi

Belediyenin resmi Twitter profilinden yayınlanan duyuruda "Kadın çalışanlarımız için Kadın Özel İzni uygulamasını ilk başlatan belediye olduk. Kadın çalışanlarımızın her ay için kendi belirlediği tarihte 1 gün, toplamda yıllık 12 gün izin kullanabildiği uygulamamızı 01.04.2019 tarihinde hayata geçirdik" ifadeleri kullanıldı.

Kaynak: Habertürk-KRT-ListeList

Bazı kitaplar vardır....

BAŞKA BİR DÜNYANIN MÜMKÜN OLDUĞUNU ANLATIR

Esra TETİK

BTS Havacılık Şube Üyesi

Kadınların farklı şekil ve derecelerde, "ben" diyerek kendilerini ortaya koyabilmelerini sağlayan en büyük etkenlerden birinin toplumsal cinsiyetin edebiyat alanında sorgulanması ve yeniden kurgulanması olduğu söylenebilir. Kadınlar emek ve bedenleri için verdikleri mücadelenin yanı sıra kendi dillerini kurmanın mücadelesini de veriyorlar. Elbette en önemli aracın kitaplar olduğunu düşünüyorum.

Bazı kitaplar vardır; isyan eder.

Örneğin Simon De Beauvoir "İkinci Cins" te toplumsal tabuları sorgular, onu okurken siz de isyan edersiniz. Şöyle der De Beauvoir "Kadını götürüp mutfağa ya da süslenme odasına kapatıyor, sonra da ufkunun darlığına şaşırıyoruz; kanatlarını kesiyoruz, sonra da uçamıyor diye yakınıyoruz" ve ısrarla yazar kitaplarını, içinde bulunduğum durumda ben bir kadın olarak kendi özümü inşa edebilirim, ne olduğuma karar verebilirim. Dahası, 'kadın olmanın tek bir biçimi, tarzı, stili yoktur'.

Bazı kitaplar vardır; başka bir dünyanın mümkün olduğunu anlatır.

Sadece bilimkurgu olduğu için değil, sadece 'farklı gezegenleri/ dünyaları' anlattığı için değil, mücadeleyi, cinsiyetsizliği, çevre sorunlarını, sistemin tükenmişliğini de anlattığı için, başka ütopyaları göstererek dünyada kadınların varoluş biçimlerini de sorguladığı için önemlidirler. Örneğin Ursula Le Guin 'Karanlığın

Sol Eli'nde anlattığı Gethen' de insanlar birer kadınadam, yani çift cinsiyetlilerdir. Kitap, Kış Gezegeni'ndeki iki ülkede, Karhide ve Orgoreyn'de geçer. Eşleşme (Kermer) döneminde bu kadınadamlar eşlerini seçerler. Çiftlerin birbirlerine dokunmasıyla vücutlarında hormonlar salgılanmaya başlar ve hormon sayesinde eşlerden biri kadın biri erkek cinsiyetini alır. Bu toplumda savaş yoktur. Kıt kaynaklara rağmen huzur içinde bir yaşam sürdürülür ve herkes anneliği de, babalığı da tadar. Kitabı okurken sadece kitapta anlatılan iki ülkeyi değil toplumsal cinsiyetin değişebilir olmasını, toplumun erkek ve kadın rollerinin ortadan kalkması halinde ne olacağı, tartışılması üzerinde kafa yorulması ve böyle bir dünya anlayışının mümkün olup olmadığını düşünmek bile oldukça keyiflidir.

Bazı kitaplar vardır; kendimize, yaşadığımız dünyaya dışarıdan bakmamızı sağlar.

Hem kadın, hem insanlık olarak. Doris Lessing in Şikeste ile başlayan beşlemesi, Kanopus gezegeninden gelen ajanların (aslında dünya olan) Şikeste ile ilgili raporları sayesinde tekrar ele alırız dünya tarihini. Ekolojik felaketler, dünya savaşları, siyahların nasıl ezildiği, faşizmi, kadınların durumunu görürüz. 'Evlilikler' de erkeklik rollerinin inşasını ele alır. Okurken sistemin erkekleri de nasıl bir cendereye aldığı, nasıl zincirlediğini öyle olmak /öyle davranmak zorunda olmanın erkekler tarafından da deneyimlendiğini gösterir.

Bazı kitaplar vardır; baskıları ve 'güçlenmeyi' anlatır.

Kanadalı yazar-şair Margaret Atwood' un kült romanı "Damızlık Kızın Öyküsü" tam da böyle bir kitaptır. Doğurgan kadınlara Gilead denen baskıcı- muhafazakâr devlet tarafından el konulmasını ve cinsiyete dayalı sosyal kast sistemi içerisinde iktidar ilişkileri ve direnişi anlatır. Bu baskıcı ve muhafazakar rejimde iktidar ilişkilerine dahil olmayan/ edilmeyen 'kadın' üzerindeki baskı ve korkuyu anlatan bu feminist distopyada, aynı zamanda kitabın anlatıcısı Offred in güçlenişini ve bu kadınların mücadelesini görürüz. Üzücüdür, zaman zaman boğucudur, öfkelenir ama yaşadığımız dünyaya aslında ne kadar benzediğini gördükçe Offred le birlikte olduğumuzu anlarız.

Bazı kitaplar vardır; gizlenen, baskılanan duygularımızdan, her yaşta önümüze dikilen engellerden, kadınların yaşadığı şiddet çemberinden bahseder. Rahatsız eder, sıkıştırır.

Elena Ferrante'nin Napoli Üçlemesi örneğin, bu yüzden güzel bir seridir. İtalya'nın Napoli'sinde bir kenar mahallede doğup büyüyen iki genç kadını, İtalya'nın siyasi çalkantıları arka planında, çocukluktan

**Bazı kitaplar vardır;
gizlenen, baskılanan
duygularımızdan,
her yaşta önümüze
dikilen engellerden,
kadınların yaşadığı
şiddet çemberinden
bahseder. Rahatsız
eder, sıkıştırır.**

gençliğe, gençlikten yaşlılığa arkadaşlıklarını, aileleri, kocaları, çocukları ile ilişkilerini birbirlerine olan sevgi ve kıskançlığı, dayanışma ve kızgınlığını Elena Greco ve Lila Cerrullo nun öyküsünde anlatır. Birbirinden sürükleyici dört ciltten oluşan kitap serisi "Napoli Günlükleri" ikisi de yoksul ailelerden çıkan bu iki genç kadının anneleri, kızları ve kız arkadaşları ile ilişkilerini gözler önüne serer. İkisi de yoksul ailelerden gelen, birisi hasbelkader eğitim görme şansına sahip olup diğerinin gerek ekonomik şartlardan gerekse 'kız çocuğu okumaz' kafasından okumasına müsaade edilmemiş bu iki kadının; vahşi, yoksul, patriyarkal Napoli kenar mahallelerinde kendi "annelerine benzememek" o mahalleden ve ait oldukları sınıftan çıkmak için verdikleri çabayı ve kadınlık hallerini anlatan sürükleyici bir romandır.

Bazı kitaplar vardır; Kadınlar için, üretebilmek var olabilmek için ekonomik özgürlük ve "kendine ait bir oda" ister.

Bazı kadınlar, kitap yazarlar. Bazı kitaplar, kadınları anlatırlar. Bazı kadınlar bazı kitaplarla, kadınlara 'başka bir dünyanın mümkün olduğunu' hatırlatırlar.

Kadınların yükseköğrenime alınmadığı, kütüphanelere dahi üye olamadığı bir dönemde; kadınlara ev işlerinden, çocuk bakımından, yemek pişirmekten, 'hanım hanımcık olmaktan' ideal bir evlat-ideal bir eş- ideal bir anne olmak dışında da bir varoluşun mümkün olduğunu dile getirir. Çünkü der Woolf "yazmayı deneyen bir kadını kendini bilmez bir yaratık sayarlar, hiç bir erdem telafi edemez bu hatayı". Kendisi kadınların isyanını yazar '(kadınlardan) yaşlı olanı 80'ine yakındı fakat kendisine hayatının anlamı sorulsa.... size boş boş bakar ve hiçbir şey hatırlayamadığını mırıldanırdı çünkü bütün yemekler yenilip masalardan kalkınmış, bütün tabak çanak ve bardaklar yıkanıp kurutulmuş ve çocuklar önce okula, daha sonra dünyaya gönderilmiştir. Geriye hiçbir şey kalmamıştır. Her şey yok

olmuştur. Hiçbir biyografi ya da tarih kitaplarında bunlardan tek kelime ile dahi bahsedilmez. Romanlar da mutlaka yalan söylüyorlardır."

Bazı kadınlar, kitap yazarlar. Bazı kitaplar, kadınları anlatırlar. Bazı kadınlar bazı kitaplarla, kadınlara 'başka bir dünyanın mümkün olduğunu' hatırlatırlar. Ben her 8 Martta bir kadın yazarın bütün kitaplarını bitirerek selamlıyorum bu kadınları. Kadınların sözlerini dinlemek, kendimi dinlemek, kendime dokunabilmek için. Kadınların sözlerini yüzyıllardır içlerinde tuttuğunu, artık konuşmak, dinlenilmek istediklerini bildiğim ve başka bir dünya mümkün diyen kadınları unutmamak için. Bu 8 Martta da, sizlere iyi okumalar diliyorum.

Dörtleme şu kitaplardan oluşuyor: **Benim Olağanüstü Akıllı Arkadaşım, Yeni Soyadının Hikayesi, Terkedenler ve Kalanlar, Kayıp Kızın Hikayesi**

REGL ANKETİ

Kaç yaşındasınız?

1. Regl döngünüzü biliyor musunuz?

- Evet Hayır Emin değilim

2. Regl iken 'hasta oldum' tabirini kullanıyor musunuz?

- Evet Hayır

3. Reglin bir hastalık olduğunu düşünüyor musunuz?

- Evet Hayır Emin değilim Bilmiyorum

4. Regl izni hakkında ne düşünüyorsunuz?

- Olmalı
 Olmamalı kolaylık gösteriliyor zaten
 Olmamalı suiistimal edilir
 Ona gelene kadar çok derdimiz var.

5. Regl sancısı yaşıyor musunuz?

- Evet yaşıyorum Hayır yaşamıyorum Abartıldığını düşünüyorum.

6. Regl sancısı nedeniyle amirinizden izin almak zorunda kaldınız mı?

- Evet Hayır

7. Eğer regl sancısı nedeniyle izin almak zorunda kaldıysanız bunu regl olarak ifade edebildiniz mi ?

- Evet Hayır başka bir ağrım olduğunu söyledim.

8. Regl sancısı işyerindeki verimliliğinizi etkiliyor mu?

- Evet Hayır

9. Çalışma hayatında kadınların regl izni olsa personel istihdamının etkileneceğini düşünüyor musunuz?

- Evet (kadın çalışan istihdam edilmek istenmez)
 Hayır (kadın çalışanların istihdamını etkilemez ama kadın çalışanlara olumsuz gözle bakılır)
 Hayır (istihdam etkilenmez)

10. Ülkemizde regl izni var mı biliyor musunuz?

- Evet Hayır Bilmiyorum

11. Dünyada ve ülkemizde regl izinin kullanıldığı yerler var. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

- Çok iyi umarım benim çalıştığım yerde de olur
 Olumsuz buluyorum
 Diğer ;

12. Regl konusunda iş yerinde bilgilendirmeler yapılmasının gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?

- Evet Hayır

Diğer;

.....

Anketimize katıldığınız için teşekkür ederiz. Doldurduğunuz anketi ekteki zarfla birlikte Sendikamız Genel Merkezimize göndermenizi rica ederiz. (Mithatpaşa Caddesi NO:24/5 Kızılay/ANKARA)

**İnsan önce
renklerden başlamalı
değişmeye...**

tomris uyar

